

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen

Møteinnkalling 8/09

Møte: Miljø- og byutviklingskomiteen
Møtested: Akersbakken 27
Møtetid: onsdag 21. oktober 2009 kl. 19.00
Sekretariat: 23475652

SAKSKART

Åpen halvtime
Godkjenning av innkalling
Godkjenning av sakskart
Informasjon
Eventuelt

Saker til behandling

Sak 45/09	MBK-protokoll september 2009	ii
Sak 46/09	Sentrumsansvar - behov for særskilt tildeling.....	8
Sak 47/09	Forslag til arkitekturpolitikk for Oslo - høring	15
Sak 48/09	Gate - og veinormaler for Oslo -begrenset høring	25
Sak 49/09	Status for rehabilitering av Stensparken og Idioten	29
Referatsaker		

Bydel St. Hanshaugen

leder

sekretær

Sak 45/09 MBK-protokoll september 2009

Arkivsak: 200900519

Arkivkode: 00

Saksbehandler: Kristin Kaus

Saksgang

Miljø- og byutviklingskomiteen

Møtedato

21.10.09

Saknr

45/09

MBK-PROTOKOLL SEPTEMBER 2009

Protokoll 7/09

Møte: Miljø- og byutviklingskomiteen
Møtested: Akersbakken 27
Møtetid: onsdag 23. september 2009 kl. 19.00
Sekretariat: 23475652

Møteleder: Erlend Sølvsberg (F)

Tilstede: Hans Petter de Fine (R)
Torkild Strandvik (V)
Andreas Meeg-Bentzen (H)
Gudmund Brede (A)

Forfall: Aud Gundersen (SV)
Beate Svenningsen(A)

Som vara møtte: Åsmund Strand Johansen (SV)

I tillegg møtte:

Møtesekretær: Elin Løvseth

Åpen halvtime
Godkjenning av innkalling og sakskart
Eventuelt

Sak 40 /09 MBK-protokoll august 2009

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Godkjent

Votering:

Enstemmig

Vedtak:

Godkjent

Sak 41 /09 Rapport - evaluering av prøveordningen med beboerparkering

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget mener at prøveprosjektet med beboerparkering har vært svært vellykket for beboere innenfor prøveområdet. Parkeringsforholdene for beboerne har blitt bedre, noe de mange positive tilbakemeldingene fra evalueringen viser. Bydelsutvalget er derfor positiv til en videreføring av og utvidelse av ordningen. Enkelte faktorer bør imidlertid nøye overveies ved eventuell utvidelse av og innføring av en permanent ordning.
2. Parkeringsbelegget på dagtid har blitt mindre, og det kan derfor være kapasitet til å åpne opp muligheten for at næringsdrivende med spesielle behov og enkelte andre grupper kan få muligheten til å parkere i området på dagtid.
3. Evalueringen viser at det har blitt mindre kjøring i gatene for å lete etter parkeringsplasser. Bydelsutvalget mener dette er positivt for miljøet og håper at en ytterligere utvidelse av ordningen vil føre til enda mindre fremmedparkering/jobbparkering, ved at flere vil velge å la bilen stå hjemme.
4. Hensikten med prøveprosjektet med beboerparkering var også å undersøke om de valgte kriteriene for beboerparkeringsordningen fungerer etter hensikten. Evalueringen viser at omtrent halvparten av beboerne mener at ordningen bør vare lenger utover på kveldstid, til kl. 20.00. Omtrent halvparten av beboerne samt næringsdrivende ønsker også at makstiden forlenges fra 2 til 3-4 timer. Bydelsutvalget synes det er viktig at ovennevnte vurderes ved videreføring og utvidelse av ordningen.
5. Bydelsutvalget har merket seg at ordningen ikke gjelder for de som ikke eier eller disponerer egen bil, men som bare låner eller leier en bil av og til. Ved videreføring av ordningen må det etableres et system som også gjør det mulig for disse å søke om tildeling av beboerlisens. Det samme gjelder for eiere av motorsykkel/moped.
6. Evalueringen viser at det er en god del beboere som ønsker seg muligheten til å få et gjestekort for besøkende som er på besøk for en lengre periode. Bydelsutvalget mener at det bør ses på om dette er mulig.

Behandling:

Endringsforslag fra Andreas Meeg-Bentzen (H) :

Bydelsutvalget ønsker å avvikle beboerparkeringsordningen når prøveperioden opphører.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag ble satt opp mot endringsforslaget fra H:

Bydelsdirektørens forslag ble vedtatt mot 1 stemme (H).

Vedtak:

- 1. Bydelsutvalget mener at prøveprosjektet med beboerparkering har vært svært vellykket for beboere innenfor prøveområdet. Parkeringsforholdene for beboerne har blitt bedre, noe de mange positive tilbakemeldingene fra evalueringen viser. Bydelsutvalget er derfor positiv til en videreføring av og utvidelse av ordningen. Enkelte faktorer bør imidlertid nøye overveies ved eventuell utvidelse av og innføring av en permanent ordning.*
- 2. Parkeringsbelegget på dagtid har blitt mindre, og det kan derfor være kapasitet til å åpne opp muligheten for at næringsdrivende med spesielle behov og enkelte andre grupper kan få muligheten til å parkere i området på dagtid.*
- 3. Evalueringen viser at det har blitt mindre kjøring i gatene for å lete etter parkeringsplasser. Bydelsutvalget mener dette er positivt for miljøet og håper at en ytterligere utvidelse av ordningen vil føre til enda mindre fremmedparkering/jobbparkering, ved at flere vil velge å la bilen stå hjemme.*
- 4. Hensikten med prøveprosjektet med beboerparkering var også å undersøke om de valgte kriteriene for beboerparkeringsordningen fungerer etter hensikten. Evalueringen viser at omtrent halvparten av beboerne mener at ordningen bør vare lenger utover på kveldstid, til kl. 20.00. Omtrent halvparten av beboerne samt næringsdrivende ønsker også at makstiden forlenges fra 2 til 3-4 timer. Bydelsutvalget synes det er viktig at ovennevnte vurderes ved videreføring og utvidelse av ordningen.*
- 5. Bydelsutvalget har merket seg at ordningen ikke gjelder for de som ikke eier eller disponerer egen bil, men som bare låner eller leier en bil av og til. Ved videreføring av ordningen må det etableres et system som også gjør det mulig for disse å søke om tildeling av beboerlisens. Det samme gjelder for eiere av motorsykkel/moped.*
- 6. Evalueringen viser at det er en god del beboere som ønsker seg muligheten til å få et gjestekort for besøkende som er på besøk for en lengre periode. Bydelsutvalget mener at det bør ses på om dette er mulig.*

Sak 42 /09 Status Falck Ytters plass

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget anbefaler at støyproblemene på Falck Ytters plass løses ved å legge et lyddempende dekke på et noe større område enn dagens basketballbane, samt at en i tillegg, for å hindre skating, monterer rekkverk og andre hindringer på tribune og betongelementer i

Votering:

Enstemmig

Vedtak:

Bydelsutvalget anbefaler at støyproblemene på Falck Ytters plass løses ved å legge et lyddempende dekke på et noe større område enn dagens basketballbane, samt at en i tillegg, for å hindre skating, monterer rekkverk og andre hindringer på tribune og betongelementer i området.

Sak 43 /09 Barnerepresentantordningen i arealplanleggingen - høring, oppnevning og ressursbruk

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget følgende forslag til Plan- og bygningssetatens forslag til Retningslinjer for barne- og ungdomsrepresentantene i bydelene :

1. Bydelsutvalget tror at mange bydeler vil ha problemer med å finne egnede representanter og samtidig kunne avsette de tilstrekkelige ressurser til at dette viktige arbeidet blir ivaretatt på en god måte. Bydelsutvalget vil derfor foreslå at barnerepresentantens arbeid bekostes av sentrale, øremerkede midler, som skal dekke både løpende arbeid og deltakelse i nødvendige opplærings- og nettverkssamlinger i regi av Plan- og bygningssetaten og Miljøverndepartementet.
2. Bydelsutvalget mener det kan være positivt med en løsning hvor en barnerepresentant representerer flere bydeler, for eksempel 3 bydeler. Vervet vil dermed kunne utgjøre en vesentlig del av barnerepresentantens stillingsinnhold, noe som vil kunne gi representanten mulighet for kompetansebygging og god erfaring. Bydelsutvalget mener en delt stilling mellom flere bydeler også kan være positivt for stillingens integritet; som politisk og administrativt fristilt representant. Det vil i tillegg kunne opprettes en gruppe barnerepresentanter som sammen vil kunne tilegne seg den nødvendige kompetanse for å ivareta vervet på en best mulig måte.

Votering:

Enstemmig

Vedtak:

1. *Bydelsutvalget tror at mange bydeler vil ha problemer med å finne egnede representanter og samtidig kunne avsette de tilstrekkelige ressurser til at dette viktige arbeidet blir ivaretatt på en god måte. Bydelsutvalget vil derfor foreslå at barnerepresentantens arbeid bekostes av sentrale, øremerkede midler, som skal dekke både løpende arbeid og deltakelse i nødvendige opplærings- og nettverkssamlinger i regi av Plan- og bygningssetaten og Miljøverndepartementet.*
2. *Bydelsutvalget mener det kan være positivt med en løsning hvor en barnerepresentant representerer flere bydeler, for eksempel 3 bydeler. Vervet vil dermed kunne utgjøre en vesentlig del av barnerepresentantens stillingsinnhold, noe som vil kunne gi representanten mulighet for kompetansebygging og god erfaring. Bydelsutvalget mener en delt stilling mellom flere bydeler også kan være positivt for stillingens integritet; som politisk og administrativt fristilt representant. Det vil i tillegg kunne opprettes en gruppe barnerepresentanter som sammen vil kunne tilegne seg den nødvendige kompetanse for å ivareta vervet på en best mulig måte.*

Sak 44 /09 Blindernveien 6 m.fl. - Reguleringsplan - planforslag til offentlig ettersyn

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget beklager at bydelen, som forvalter av friområdene , til tross for oppfordring fra bydelsutvalget ikke er tatt med aktivt i planarbeidet.
2. Bydelsutvalget mener det er positivt at en ny barnehage kan innpasses på området. Den del av barnehagen som plasseres i 1.etg. vil få et støyutsatt uteareal og må derfor støyskjermes. I følge forslagsstiller legges det opp til en størrelse på uteareal tilsvarende 60% av veiledende norm. Bydelsutvalget mener at arealnormen bør kunne tilfredsstilles. Bydelsutvalget mener det er viktig at krav til tilstrekkelige og gode uteoppholdsarealer opprettholdes der hvor det er tilstrekkelige arealer i planområdet, og selv om barnehager ligger i nærheten av parker og friområder. Med mange barnehager i nærheten av en park vil slitasjen på parken kunne bli stor og også kunne medføre brukerkonflikter. Barnehagen bør derfor planlegges med 4 avdelinger, tilsvarende en 72 ekvivalenter barnehage.
3. Bydelsutvalget mener at forslagstillerne gjennom planen vil gjøre adkomstforholdene i området noe tryggere, men at det fortsatt er lagt opp til krysninger av turveien, som vil kunne medføre farefulle situasjoner; innkjøring til det underjordiske p-huset på felt A og innkjørsel til Blindernveien skole.
Bydelsutvalget mener at dette må løses på en bedre måte, eksempelvis ved en kulvert/undergang for de gående/syklende på turveien i dette området.
4. Bydelsutvalget mener at Grønn rute/turveistrekningen i dette området kvalitetsmessig må forbedres med et grøntbelte som skjerm mot atkomstveien og foreslått parkering.
5. Bydelsutvalget mener at det i området vil bli mye trafikk ved bringing og henting av barn, både til skolen/e og til de mange barnehagene i området. I planforslaget er det foreslått ti korttidsparkeringsplasser. Bydelsutvalget mener at antall parkeringsplasser er utilstrekkelig. Bydelsutvalget er her enig med barnas representant i plansaker som mener at dette vil kunne føre til hastverksparkering på forbudte områder, eksempelvis gangveien, og som vil føre til en fortsatt utrygg skolevei for elevene. Imidlertid mener bydelsutvalget at både barnehager og skole må oppfordre foreldrene til å ikke benytte bil ved henting og bringing, også av miljøhensyn.
6. Bydelsutvalget mener at hensynet til verneinteressene i området vil bli bedre ivaretatt ved en reduksjon av bygningsvolumet på felt B, opp mot gravlunden Halvor Blinderns grav. Foreslått utnyttelse er for høy, og bydelsutvalget mener det bør bygges mindre og slankere bygninger for å beholde større åpenhet innen området.
7. Bydelsutvalget mener at det riktige i saken ville være en omregulering av det ubebygde friområdet ved Marienlyst gård barnehage til uteareal for barnehagen, i tråd med faktisk bruk, men forstår at kravet om fullverdig erstatningsareal gjør dette vanskelig.
8. Bydelsutvalget kan forstå at Sameiene Blindernveien 2-4, samt Marienlyst vel, stiller seg negative til utbygging av felt A med kontorbygg. De mener området heller bør reguleres til parkområde. Bydelsutvalget kan forstå argumentene for dette, men kan også se grunneiernes behov for annen utnyttelse av arealene fordi nærområdet allerede har store parkområder.

Behandling:

Endringsforslag fra Torkild Strandvik (V) :

Til bydelsdirektørens pkt. 2. De to siste setninger i punktet strykes.

Tilleggsforslag fra Torkild Strandvik (V) :

Nytt punkt 9: Bydelsutvalget ser for seg at med 6 avdelinger i barnehagen i Blindernveien 6 så vil det ikke være noe behov for å vurdere videre barnehageutbygging på "Idioten". Dette vil også være gunstig for den grønne satsingen i bydelen. St.Hanshaugen er en bydel med tett bebyggelse og det er viktig å bevare de grønne lungene man har i størst mulig grad, derfor mener bydelsutvalget at ved å øke kapasiteten i den planlagte barnehagen i Blindernveien 6 så vil man få muligheten til å sikre Idioten mest mulig uberørt

Votering:

Bydelsdirektørens punkt 1 enstemmig vedtatt

Bydelsdirektørens forslag punkt 2 satt opp mot endringsforslaget fra V og falt med leders dobbeltstemme mot 3 stemmer (R, A, SV).

Bydelsdirektørens punkt 3-5 enstemmig vedtatt

Bydelsdirektørens punkt 6 vedtatt mot 1 stemme (F)

Bydelsdirektørens punkt 7 enstemmig vedtatt

Bydelsdirektørens punkt 8 vedtatt mot 2 stemmer (R, V)

Tilleggsforslag fra V nytt punkt 9 vedtatt med leders dobbeltstemme mot 3 stemmer (R, A, SV).

Vedtak:

- 1. Bydelsutvalget beklager at bydelen, som forvalter av friområdene, til tross for oppfordring fra bydelsutvalget ikke er tatt med aktivt i planarbeidet.*
- 2. Bydelsutvalget mener det er positivt at en ny barnehage kan innpasses på området. Den del av barnehagen som plasseres i 1.etg. vil få et støyutsatt uteareal og må derfor støyskjermes. I følge forslagsstiller legges det opp til en størrelse på uteareal tilsvarende 60% av veiledende norm. Bydelsutvalget mener at arealnormen bør kunne tilfredsstilles. Bydelsutvalget mener det er viktig at krav til tilstrekkelige og gode uteoppholdsarealer opprettholdes der hvor det er tilstrekkelige arealer i planområdet, og selv om barnehager ligger i nærheten av parker og friområder.*
- 3. Bydelsutvalget mener at forslagstillerne gjennom planen vil gjøre adkomstforholdene i området noe tryggere, men at det fortsatt er lagt opp til kryssninger av turveien, som vil kunne medføre farefulle situasjoner; innkjøring til det underjordiske p-huset på felt A og innkjørsel til Blindernveien skole. Bydelsutvalget mener at dette må løses på en bedre måte, eksempelvis ved en kulvert/undergang for de gående/syklende på turveien i dette området.*
- 4. Bydelsutvalget mener at Grønn rute/turveistrekningen i dette området kvalitetsmessig må forbedres med et grøntbelte som skjerm mot atkomstveien og foreslått parkering.*
- 5. Bydelsutvalget mener at det i området vil bli mye trafikk ved bringing og henting av barn, både til skolen/e og til de mange barnehagene i området. I planforslaget er det foreslått ti korttidsparkeringsplasser. Bydelsutvalget mener at antall parkeringsplasser er utilstrekkelig. Bydelsutvalget er her enig med barnas representant i plansaker som mener at dette vil kunne føre til hastverksparkering på forbudte områder, eksempelvis gangveien, og som vil føre til en fortsatt utrygg skolevei for elevene. Imidlertid mener bydelsutvalget at både barnehager*

og skole må oppfordre foreldrene til å ikke benytte bil ved henting og bringing, også av miljøhensyn.

- 6. Bydelsutvalget mener at hensynet til verneinteressene i området vil bli bedre ivaretatt ved en reduksjon av bygningsvolumet på felt B, opp mot gravlunden Halvor Blinderns grav. Foreslått utnyttelse er for høy, og bydelsutvalget mener det bør bygges mindre og slankere bygninger for å beholde større åpenhet innen området.*
- 7. Bydelsutvalget mener at det riktige i saken ville være en omregulering av det ubebygde friområdet ved Marienlyst gård barnehage til uteareal for barnehagen, i tråd med faktisk bruk, men forstår at kravet om fullverdig erstatningsareal gjør dette vanskelig.*
- 8. Bydelsutvalget kan forstå at Sameiene Blindernveien 2-4, samt Marienlyst vel, stiller seg negative til utbygging av felt A med kontorbygg. De mener området heller bør reguleres til parkområde. Bydelsutvalget kan forstå argumentene for dette, men kan også se grunneiernes behov for annen utnyttelse av arealene fordi nærområdet allerede har store parkområder.*
- 9. Bydelsutvalget ser for seg at med 6 avdelinger i barnehagen i Blindernveien 6 så vil det ikke være noe behov for å vurdere videre barnehageutbygging på "Idioten". Dette vil også være gunstig for den grønne satsingen i bydelen. St.Hanshaugen er en bydel med tett bebyggelse og det er viktig å bevare de grønne lungene man har i størst mulig grad, derfor mener bydelsutvalget at ved å øke kapasiteten i den planlagte barnehagen i Blindernveien 6 så vil man få muligheten til å sikre Idioten mest mulig uberørt.*

Referatsaker

Periode: 20. august 2009 - 23. september 2009

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
24/09	200601657-11	Underretning av politisk planvedtak - Keysers gate 6-8 / Teatergata 9 - reguleringsplan
25/09	200901722-1	Langkaia 1 Gnr/Bnr 207/158 - Underretning om mindre vesentlig endring
26/09	200700097-10	Oppfølging av bystyrets vedtak av 17.12.2008 sak 464 Evaluering av nye oppgaver til bydelene
27/09	200901924-1	Tillatelse ett trinn - Bjørvika - etablering av flytende kunstinstallasjon - She Lies

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Godkjent

Sak 46/09 Sentrumsansvar - behov for særskilt tildeling

Arkivsak: 200902034

Arkivkode: 121.0

Saksbehandler: André Neby

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	70/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	61/09
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	46/09
Bydelsutvalget	27.10.09	187/09

SENTRUMSANSVAR - BEHOV FOR SÆRSKILT TILDELING

Sammendrag:

Saken redegjør for det sentrumsansvar Bydel St. Hanshaugen er tillagt. Saken viser hvor omfattende ansvaret er, og hvilke tjenester som er aktuelle for de personer og saker som faller inn under aktuelle lovverk. Videre vil saken belyse de økonomiske kostnadene knyttet opp til sentrumsansvaret.

Bydel St. Hanshaugen sine kostnader i forbindelse med sentrumsansvaret ble for budsjettåret 2009 beregnet til 2 048 000 kroner. Det ble i brev datert 19 mai 2008 til Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester bedt om at dette fremkommer som en fast og særskilt kompensasjon i byrådets budsjettforslag. I budsjett forslag for 2010, tab. 2.3 Oversikt over særskilte tildelinger og sentrale avsetninger 2010, fremkommer det at Bydel St. Hanshaugen i følge sentrale avsetninger mottar 2 049 000 kroner til sentrumsoppgaver. I brev datert 28 mars 2009 til Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester har bydelen regnet ut at kostnadene vil å være 2 194 000 kroner. Dette betyr at vi har fått innvilget 145 000 kroner mindre enn beregnet forbruk.

Bakgrunn for saken:

Bydel St. Hanshaugen overtok ansvaret for sentrum 01.01.2004. Sentrumsansvaret har for bydelen medført at Oppvekst og nærmiljøavdelingen, og Helse- og velferdsavdelingen, har fått utvidet sitt arbeidsområde til å også omfatte personer som bor eller oppholder seg i Oslo sentrum. Dette medfører ansvar etter ulike lover. Nedenfor følger en oversikt og utdrag av de mest aktuelle lovene som gir grunnlag for arbeidet.

LOV OM HELSETJENESTEN I KOMMUNENE.

Kap. 1. Almennelige bestemmelser.

§ 1-1. Kommunens ansvar for helsetjeneste

Bydelen ”skal sørge for nødvendig helsetjeneste for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i bydelen.”

§ 1-2 Helsetjenestens formål

Bydelene skal ”- ved sin helsetjeneste fremme folkehelse og trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom, skade eller lyte.”

§ 1-4. Planlegging, informasjon og samordning

Bydelen ”skal til enhver tid ha oversikt over helsetilstanden i kommunen og de faktorer som kan virke inn på denne. Helsetjenesten skal foreslå helsefremmende og forebyggende tiltak i kommunen. ”

Helsetjenesten skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer hvis virksomhet har betydning for helsetjenestens arbeid. Slik medvirkning skal skje blant annet gjennom råd og uttalelser og ved deltakelse i plan- og samarbeidsorganer som blir opprettet. Kommunen kan samarbeide med privat organisasjon o.l. hvor det er egnet til å fremme helsetjenestens formål.”

LOV OM BARNEVERNTJENESTER.

Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde.

§ 1-1. Lovens formål

Bydelen har ansvar for å ”sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid” samt ”å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.” I prinsippet går dette ut på å melde til riktig ansvarlig barneverntjeneste.

Kapittel 3. Barneverntjenestens generelle oppgaver.

§ 3-1. Barneverntjenestens forebyggende virksomhet.

Bydelen ”skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.”

§ 3-2. Samarbeid med andre deler av forvaltningen.

Bydelen ”skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer.

Bydelen ” skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven.

Som ledd i disse oppgavene skal bydelen ”gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.”

§ 3-3. Samarbeid med frivillige organisasjoner.

Bydelen ”bør også samarbeide med frivillige organisasjoner som arbeider med barn og unge.”

LOV OM SOSIALE TJENESTER

Kapittel 3. Sosialtjenestens generelle oppgaver.

§ 3-1. Generell forebyggende virksomhet.

Bydelen ”skal gjøre seg kjent med levekårene i kommunen, vie spesiell oppmerksomhet til trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale problemer, og søke å finne tiltak som kan forebygge slike problemer.”

Bydelen ”skal søke å legge forholdene til rette for å utvikle og styrke sosialt fellesskap og solidaritet i nærmiljøet.”

Bydelen skal ”gjennom informasjon og oppsøkende virksomhet arbeide for å forebygge og motvirke misbruk av alkohol og andre rusmidler, og spre kunnskap om skadevirkninger ved slik bruk.”

§ 3-2. Samarbeid med andre deler av forvaltningen.

Bydelen ”skal medvirke til at sosiale hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer som har betydning for sosialtjenestens arbeid.” Bydelen ”skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse de oppgaver som den er pålagt etter denne loven.”

Bydelen har også ansvar for at hvis det blir det påvist mangler ved de tjenester som andre deler av forvaltningen skal yte til personer med et særlig hjelpebehov, skal sosialtjenesten om nødvendig ta opp saken med rette vedkommende. Er det uklarhet eller uenighet om hvor ansvaret ligger, skal sosialtjenesten søke å klargjøre forholdet.

Bydelen skal som ledd i disse oppgavene gi uttalelser og råd og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

Bydelen mottar ingen økonomiske støtte til dette arbeidet.

§ 3-3. Samarbeid med frivillige organisasjoner.

Bydelen ”bør samarbeide med brukergruppenes organisasjoner og med frivillige organisasjoner som arbeider med de samme oppgaver som sosialtjenesten.”

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Koordineringsgruppen for Oslo sentrum

Med utgangspunkt i Bydel St. Hanshaugens juridiske ansvar i henhold til Lov om sosiale tjenester, Lov om barneverntjenester og Lov om kommunale helsetjenester for personer som oppholder seg i Oslo sentrum, er bydelsdirektør i Bydel St. Hanshaugen satt til å lede Koordineringsgruppen. Koordineringsgruppen rapporterer til Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.

Koordineringsgruppen er pålagt følgende oppgaver innenfor det geografiske området Oslo sentrum:

- Koordinere de lovpålagte oppgaver og øvrige funksjoner som er lagt til Rusmiddelstaten, Barne- og familieetaten, politiet, Bydel Gamle Oslo, Bydel Grünerløkka og Bydel St. Hanshaugen (Sentrum) der disse berøres.
- Påse at de samlede ressurser brukes så effektivt som mulig.
- Ta initiativ overfor kommuner som ikke følger opp sitt ansvar for enkeltpersoner.
- Ha oversikt over negative konsentrasjoner av hjelpetrengende over 18 år i Oslo sentrum.
- Ha oversikt over negative forhold rundt barn og unge under 18 år som oppholder seg i Oslo sentrum.
- Ha oversikt over hvilke tiltak som er igangsatt innenfor Koordineringsgruppens råderett.
- Foreslå eventuelle andre tiltak som krever innsats utover Koordineringsgruppens råderett.
- Ha månedlig oversikt over antall hjemsendelser til bydeler i Oslo og andre kommuner.

Arbeidsgrupper

For at Koordineringsgruppen skal kunne ivareta de oppgaver den er pålagt, og sikre at målene for sentrumssamarbeidet nås, er arbeidet organisert i en arbeidsgruppe for barn og unge, og en for voksne. Arbeidsgruppene utfører sin virksomhet på oppdrag fra Koordineringsgruppen og er sammensatt av utpekte ledere for de avdelinger som innehar det juridiske ansvaret og utfører lovpålagte oppgaver i Oslo sentrum.

Arbeidet i sentrum er avhengig av samarbeid med andre etater og aktører som politiet, Rusmiddelstaten, Kirkens Bymisjon og andre aktører som har sitt virkeområde i sentrum.

Kartlegging og identifisering i Oslo Sentrum

Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester har siden 2005 gitt Bydel St. Hanshaugen i oppdrag å finne frem til personer som bor ute i Oslo kommune. Kartleggingen har vært et samarbeid mellom Rusmiddelstaten, Legevakten og bydelen. Bydel St. Hanshaugen har gjennomført og ledet arbeidet. Målet har vært å finne frem til de som i liten grad nyttegjør seg hjelpeapparatet, og som permanent eller over lenger perioder bor ute i Oslo. Identifisering har blant annet resultert prosjekter som reduserer antall uteboende personer i Oslo kommune. Som eksempel kan Flexbohusene nevnes.

I arbeidet med dette har bydelen skaffet seg et godt bilde av utfordringer, sammensetting og problematikk i de tunge rusmiljøene i Oslo sentrum. Kartlegginger viser at ca. 50% av miljøene består av personer med utenbys tilhørighet. I tillegg viser kartleggingene at majoriteten av de personene i miljøene som har folkeregistrert adresse i Oslo, opprinnelig kommer fra kommuner utenfor Oslo, og at de har meldt flytting til byen i løpet av de senere år. Bydelen har videre registrert en markert økning av antallet hjelpetrengende rusmisbrukere som de seneste to år har folkeregistrert seg her.

I vår første rapportering oppga vi å ha disponert følgende ressurser for tilsyn i sentrum i 2008:

Tjenestested	Stillingstittel/ funksjon	Arbeidsoppgaver i sentrum	Andel tid på sentrumsarbeid	Kostnad
Bydelsdirektør	Bydelsoverlege	Smittevern, mrvh.	60 %	543 000
Nærmiljøseksjon	Seksjonsleder	Koordinering sentrumsoppg.	40 %	306 000
	Konsulent mrvh	Tilsyn KHL, støydisp.	40 %	239 000
	Konsulent mrvh	Tilsyn KHL, strålevern	60 %	350 000
	Miljø- og byutviklingskonsulent	TMB-saker	40 %	245 000
	Folkehelsekonsulent	Tilsyn tobakk	25 %	143 000
	Fagkonsulent	Salgs- og skjenkesaker, informasjon	60 %	368 000
Kostnad i forbindelse med sentrumsansvar			325 %	2 194 000

I det følgende beskrives aktivitetens omfang.

I to år, 2006-2007, utførte Nærmiljøseksjonen i bydelen en intern kartlegging av arbeidsoppgaver som omfattet seksjonens arbeid for sentrum.

Ved hjelp av utarbeidet skjema rapporterte ansatte daglig for sentrumsarbeid:

Skjemaet ga rom for å markere ulike typer oppgaver i sentrum, slik som støysaker, andre saker innen miljørettet helsevern, høringsuttalelser i bevillingssaker, saker innen tobakkskadeloven, saker innen miljø-, plan-, trafikk- og byutvikling, tilsyn og andre henvendelser.

Det ble også markert hva arbeidet med den enkelte sak innebar, slik som befaring, skriftlig brev, dispensasjonssak, e-post, klager, møter, sak til politisk behandling, telefonsamtaler, faks.

Denne rapporteringen ga grunnlag for utregning av disponerte ressurser for sentrumsarbeid. Denne type rapportering ble avsluttet i 2007. Bydelen mente etter 2 års kartlegging å ha et godt nok grunnlag for å vite hvor stor andel av ressursene som gikk med til sentrumsarbeid.

I tillegg til denne kartleggingen som vårt ressursbruk baserer seg på, kan vi også vise til følgende:

Tilsynsplan viser at bydelen hadde ansvar for disse tilsyn i sentrum i 2008:

Bydelen har tilsynsansvar for 24 hoteller, 13 kjøletårn, 4 bilvaskerier, 30 offentlige dusjanlegg, 20 private vvs-anlegg (alle etter forskrift om miljørettet helsevern), 6 svømme-/badeanlegg (badeanleggsforskriften), 3 tatoverings-/piercingsteder (hygienekravforskriften), ca 100 frisør- og hudpleiesalonger (hygienekravforskriften) og 4 solarier (strålevern-forskriften). Bydelen har også ansvar for oppfølging av tobakkskadeloven i sentrum. De første par årene etter at tobakkskadeloven ble vedtatt var det mye arbeid knyttet til denne. Det siste året har dette arbeidet for det meste bestått i arbeid knyttet til klage på røyking i bingolokaler, røyketilbud i tobakksforretning.

Det blir ikke ført tilsyn med alle disse hvert år. Ressursbruken på dette området må derfor ses over en 3-årsperiode. Tilsynsobjektene er inndelt i forskjellige tilsynsfrekvenser, slik at noen har tilsyn årlig, noen hvert 2. år, noen hvert 3. år og noen etter klage eller ved stikkprøve. Ressursbruken består i befaringer, skriftlig tilsynsrapport, møtevirksomhet, oppfølging og mye informasjonsarbeid (telefonveiledning og lignende).

Støysaker for sentrum:

Bydelen får søknader om dispensasjon fra støyforskriften og klager på støy i sentrum. I 2008 er det registrert 96 dokumenter som omhandler støy i sentrum. Ressursbruken består i befaringer, skriftlig rapport, møtevirksomhet, oppfølging.

Høringsinstans for Næringsetaten i salgs- og skjenkebevillinger:

I 2008 hadde bydelen 63 høringsuttalelser til søknader om salgs- og skjenkebevillinger til behandling for sentrum. Hvert 4.år søkes det om fornyelse i bevillingssaker. I 2007 var det 447 søknader om fornyelse av eksisterende bevillinger for perioden 2008-2012. Bydelen er høringsinstans for i alt 609 bevillingssaker for sentrum (2007-/2008-tall). Ressursbruken på dette området må derfor ses over en 4-årsperiode.

Ressursbruken består i befaringer, skriftlig høringsuttalelse som vedtas administrativt etter delegasjon eller framlegges til behandling i bydelsutvalget, møtevirksomhet, oppfølging (for eksempel skriftlig formidling til Næringsetaten, advokater).

Høringsinstans i miljø-, plan-, trafikk- og byutviklingsaker for sentrum:

Saksmengden kan variere noe fra år til år. I 2008 er det registrert 52 dokumenter som angår dette saksområdet for sentrum, noe som dokumenterer den skriftlige saksbehandling. I tillegg utføres en del sentrumsarbeid innenfor dette området i form av deltakelse i møtegrupper, eksempelvis møtegruppe for Levende Oslo, møtegruppe for belyningsplan, møtegruppe for torg- og møteplasser, møtegruppe for utvikling av Bjørvika.

Annet:

Fra tid til annen får bydelen melding om skadedyr i sentrum, det kan være rotter i forbindelse med for dårlig avfallshåndtering. Det kan være henvendelser om kakerlakker som sprer seg fra rom til rom, hus til hus. Bydelen får også henvendelser fra publikum dersom de er misfornøyd med hygienen på hotell. Ved slike enkelthenvendelser benytter bydelen befaringsgjenger for å vurdere omfang, gir råd om skadedyrbekjempelse, eventuelt gis pålegg om å rette opp i forholdene.

Administrativ ressursbruk:

Bydelsoverlege og seksjonsleder er involvert i og har ansvar for all saksbehandling som utføres for sentrum. Ettersom en stor del av det skriftlige arbeidet også må vurderes, godkjennes og underskrives av avdelingssjef og bydelsdirektør må også disse stillingene bruke tid på sentrumsarbeid. Deres tid er inkludert i den angitte ressursbruk til bydelsoverlege og seksjonsleder. Ressursbruken kan variere noe fra år til år, avhengig av enkeltsakers omfang.

Konklusjon:

Utregning av ressursbruk er basert på oppgaver som beskrevet over.

Ressursbruken er basert på registreringsskjema brukt over to år, årlig tilsynsplan, støysaker, bevillingssaker, miljø-, plan-, trafikk- og byutviklingsaker, enkelte andre oppgaver og administrativ ressursbruk.

Barnevern:

Barnevernskonsulenter ansatt i Bydel St. Hanshaugen sitt barnevern er også ansvarlig for å ta saker der det dreier seg om mindreårige barn som blir funnet i Oslo sentrum. Et forsiktig estimat fra barnevernet er at det går med 1 årsverk per år til å behandle slike saker.

I ovennevnte saker samarbeider bydelens barnevern med ulike instanser, som for eksempel politi, UDI, IMDI, ulike lands ambassader og tolketjenesten. Barnevernet må også i enkelte saker bekoste hjemsendelse av de barn som ikke har tilhold i Norge. Av kostnader knyttet opp

til disse sakene er det kun saker som omhandler menneskehandel bydelen får refusjoner for etter at en egenandel på 151 836 kroner per år er fratrukket.

Bydelsdirektørens vurdering:

Bydel St. Hanshaugen har store og omfattende oppgaver knyttet opp mot sentrumsansvaret som blir ivaretatt av de seksjonene som naturlig jobber mot det aktuelle saksområde. Som det er redegjort for i saksframlegget er det mange lover som styrer de enkelte områdene, og det legges ned mye arbeid i saksbehandling relatert til sentrumsansvaret.

I budsjett forslag for 2010 er bydelen tildelt 2 049 000 kroner som skal dekke de kostnader Bydel St. Hanshaugen har som en følge av arbeidet med saker knyttet til sentrumsansvaret. De fleste midler blir lagt til Nærmiljøseksjonen sitt budsjett da det i all hovedsak er denne seksjonen som utfører arbeid i sentrum.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar sak om sentrumsansvar tillagt Bydel St. Hanshaugen til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 47/09 Forslag til arkitekturpolitikk for Oslo - høring

Arkivsak: 200901931

Arkivkode: 512.1

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	63/09
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	47/09
Bydelsutvalget	27.10.09	185/09

FORSLAG TIL ARKITEKTURPOLITIKK FOR OSLO - HØRING

Tidligere vedtak i saken:

BUsak 49/06 Vakker by - handlingsplan for estetikk og god byarkitektur - Orientering om bystyrets vedtak

Sammendrag:

Plan- og bygningsetaten har utarbeidet et forslag til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo, på oppdrag fra byråd for byutvikling.

Forslaget til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo er en videreføring av ”Vakker by”, og forutsettes derfor behandlet av byutviklingskomiteen og bystyret.

Behovet for en arkitekturpolitikk må sees på bakgrunn av den sterke befolkningsveksten og de utfordringene dette gir. Veksten medfører behov for flere boliger, arbeidsplasser, handel og service, transport, skoler, sosiale institusjoner og rekreasjonsmuligheter. Samtidig skal grønne arealer, elveløp, offentlige byrom og kulturminner ivaretas og utvikles. Alt skal ha plass innenfor eksisterende byggesoner.

Arkitekturpolitikken skal bidra til å løse byens viktigste utfordringer, både i et kortsiktig og langsiktig perspektiv. Oslo skal videreutvikles som en miljøvennlig og levende by med bærekraftig fortetting og transformasjon som ivaretar klimautforminger. Byen bør ha flerkjernestruktur og bymessig flerfunksjonalitet, med oppgradering av eksisterende bygninger og bymiljøer.

Dokumentet er bygget opp med overordnede utfordringer, visjon, innsatsområder og mål med strategier og tiltak.

Følgende syv innsatsområder foreslås:

1. Aktørenes arbeidsprosesser
2. Hovedstadsrollen
3. Det offentlige byggeri
4. Byens landskap, kulturminner og eksisterende bygg
5. Infrastruktur som stedsdannere
6. Lokalkvalitet;byområdenes behov
7. Boligutvikling

Bakgrunn for saken:

I 2005 vedtok bystyret ”Vakker by – handlingsprogram for estetikk og god byarkitektur”. Det

ble vedtatt at handlingsprogrammet skulle rulleres fortløpende og at det skulle gis en orientering om dette til bystyret minst hvert fjerde år. "Vakker by" utgjør en overordnet ambisjon og paraply for en rekke større prosjekter og tiltak.

Våren 2008 ble behovet for fornyet arkitekturpolitikk drøftet administrativt. Byrådsavdelingen har bedt Plan- og bygningsetaten om å videreutvikle og samordne temaene under Vakker by gjennom å utarbeide forslag til byrådssak med tema arkitekturpolitikk. Byrådsavdelingen fremhever at det ikke tas sikte på at det skal bli et detaljert dokument, men et forslag til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo."

I handlingsprogrammet for estetikk og god byarkitektur "Vakker by" er det lagt vekt på fysisk kvalitet og estetikk. I forslaget til arkitekturpolitikk for Oslo fokuseres det på at vi planlegger for fremtidens generasjoner og deres livskvaliteter i byen. Bærekraftbegrepet spiller derfor en viktig rolle i dette dokumentet.

Kommuneplan 2008 har som mål at Oslo skal være en internasjonalt attraktiv by og en drivkraft

i Osloregionen. Hovedstadsrollen er en posisjon som gir gode muligheter for internasjonal profilering og innflytelse. I tillegg til å gi landets innbyggere identitet er hovedstaden også et vindu mot verden. Bygninger og anlegg som Operabygget, Holmenkollen og Frognerparken har vist arkitekturens kraft som identitetsbærer og attraksjon både nasjonalt og internasjonalt. Bevisst bruk av arkitektur og byutvikling i markedsføring av Oslo er derfor en viktig oppgave.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Høringsdokumentet (vedlagt) innledes med et kapittel som introduserer Oslos hovedutfordringer innenfor arkitektur og byutvikling. På bakgrunn av utfordringene angis overordnet visjon for Oslos arkitektoniske utvikling. Deretter angis syv hovedinnsatsområder, der det under hvert innsatsområde er definert et mål samt forslag til strategier for å imøtekomme målet.

Innsatsområdene drøfter først tre ulike aktørroller, deretter fire arkitekturfaglige temaer av særlig betydning.

Noen temaer behandles ikke inngående i høringsdokumentet. Dette gjelder særlig høyhus, småhusområder og kulturminnevern. Bakgrunnen for dette er at bystyret relativt nylig, og etter omfattende behandling av selvstendige planer eller dokumenter har fastlagt eller er i ferd med å fastsette en politikk for disse feltene.

For mer inngående om bakgrunn for en mer helhetlig arkitekturpolitikk og beskrivelse av de ulike innsatsområdene vises til høringsdokumentet.

Overordnet visjon: Oslos bærekraft og vekst

- Hovedstaden er gjennom sin innovative hverdags- og monumentalarkitektur forbilde i inn- og utland på norsk livskvalitet, demokrati, og bærekraft.
- Oslos vekst har økt byens attraktivitet og klimanøytralitet. Byens landskap, blå-grønne struktur og byområder med ulike byplangrep og arkitektur er bevart og utviklet.
- Byens og hovedstadsfunksjonens felles arealer, anlegg og bygninger har særlig høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet.

Innsatsområde 1: Aktørens arbeidsprosesser

Mål

Det skal utvikles integrerte, tverrfaglige arbeids- og designprosesser som sikrer fremtidsrettet, langsiktig programmering og innovativ arkitekturpraksis.

Strategier

- *Utvikling av rammeverk for innovativt byggeri:*

For visse utvalgte nøkkelprosjekter bør det utvikles et prosessuelt rammeverk for bestilling og kvalitetssikring av innovativt byggeri knyttet til f.eks universell utforming og bærekraft, der berørte etater og byrådsavdeling for finans og utvikling deltar i arbeidet. Rammeverket bør utvikles i samarbeid med relevante eksterne fagmiljøer og forskningsinstitusjoner.

- *Fagprogram XL: Kompetansehevingsprogram for berørte etater* bør utvikles for å spre eksisterende og utvikle ny kompetanse for å oppnå bedre kvalitet i omgivelsesproduksjonen. Eksterne fagmiljøer og utdanningsinstitusjoner bør trekkes aktivt inn i programmet.

- *Etatsforum for tidlig behovs- og interesseavklaring i plan- og byggesaker:*

Dette innebærer en utvidelse av dagens ordning med tidlig avklaring av innsendte planinitiativer

i Plan- og bygningsetatens Planforum. I fremtiden bør dette også omfatte programmeringer av ulike typer egenplanlegging.

- *Utvikling av "Oslo-norm"*: En del av samordningen og avveiningen av ulike behov, programkrav og premisser vil kunne systematiseres og samordnes i form av normer for fysisk utforming av overgripende tiltak i et større byområde, for eksempel i den tette byen innenfor Ring 2. Normene må gi rom for avvikende, ulike prosjekter, men vil samtidig bidra til å utvikle en samlet holdning i etatene for avveining av ulike hensyn. Normene vil gi private utbyggere større forutsigbarhet i sin planlegging av aktiviteter og prosjekter. De bør dekke alle former for byggeri uavhengig av lokalisering, og de bør ha fokus på det lovgrunnlaget og de elementene som Plan- og bygningsetaten forvalter i sin behandling av plan- og byggesaker

Følgende bør inngå i normen:

- Universell utforming: byrådets strategi for universell utforming bør nedfelles i operative normsett.
- Gatennormaler: prinsipp for "shared space"/ sambruk av gategrunnen innenfor ring 2, jf. strategi angitt under innsatsområde 5, Infrastruktur som stedsdannere.
- Klimavennlig byggeri: Jf. strategi innsatsområde 7, Boligutvikling.
- Bokkvalitet: knyttet til utearealer og solforhold, jf. strategi innsatsområde 7, Boligutvikling.
- Kunst i det offentlige rom: Jf. innsatsområde 5, Infrastruktur som stedsdannere.

Innsatsområde 2 :Hovedstadsrollen

Mål

Oslo skal være en moderne hovedstad som gir rom for det nye og samtidig ivaretar og videreutvikler eksisterende bygningsmasse og kulturminner. Gjennom samarbeide mellom stat og kommune sikres statlige og nasjonalt viktige institusjoner, anlegg og byggverk bærekraft, god integrering i bystrukturen og høy arkitektonisk kvalitet

Strategier

- *Hovedstadsarenaer - strategi for utvikling av nasjonalt viktige bygninger og arenaer:*

Det foreslås at det inngås et samarbeid mellom Staten og Oslo kommune for å utvikle en strategi

for gjenbruk, utvikling og nybygging av nasjonalt viktige anlegg. Dette kan dreie seg om videreutvikling av Ekebergsletta, utvikling av et større Expo-område i hovedstaden, større idrettsanlegg og lokaler for statlige funksjoner. Videre bemerkes behovet for en bevisst lokaliseringsspolitikk med hensyn til plassering av statlige virksomheter, samt bevissthet omkring behovet for parkeringskrav knyttet til statlige arbeidsintensive arbeidsplasser – som er forhold som spiller en viktig rolle i et klimaperspektiv.

- *The Munch- and Fjord City formidlingsprogram:*

Oslo kommune har gjennom flere år, og i godt samarbeide med de stedlige norske ambassader, markedsført byen gjennom sin Fjordbyutstilling (Fjord City Expo). Utstillingen har vært både i Shanghai, Beijing, Hamburg, Genova, Cannes (MIPIN-kongress), og nå sist i mai 2009, i St.Petersburg, med stor suksess. Både byens kultur- og byutvikling, og utvikling av næringsklynger har vært tema. Oslo kommune mener tiden nå er moden for å videreutvikle dette konseptet. Oslo kommune er opptatt av at Munch kan inngå i det nye konseptet. Byrådet ønsker derfor, som hovedstad, å invitere Staten til et samarbeide om å videreutvikle formidlings- og utstillingskonseptet på en måte som kan være nyttig også sett fra Statens side som et tiltak for å markedsføre Norge internasjonalt.

- *The Munch-trail:*

Oslo kommune formidler ofte utenlands "the National Axis of Culture" som strekker seg fra Ekebergrestauranten m/ planlagt skulpturpark, via Middalalderparken hvor man håper Universitetet vil bygge sitt Kulturhistoriske museum, via Bispevika med det planlagte Munch-/Stenersen-museet, Den Norske Opera og Ballett, Deichmanske bibliotek, Kvadraturen med sine kunstgallerier og Arkitekturmuseet, til Rådhuset, Nobels Fredssenter samt Nasjonalmuseets fremtidige bygg på Vestbanetomten og ut til Tjuvholmen med det planlagte Astrup-Fernley-museet tegnet av Renzo Piano.

Denne kultur-strengen i østvest retning vil i fremtiden binde de østre og vestre bydeler sterkere sammen og er kanskje hovedstadens viktigste identitetsbyggende og markedsføringsmessige element. Sammen med Fjordbyens planlagte havnepromenade gis byen to sammenbindende strukturer som vil kunne få stor rekreativ og opplevelsesmessig verdi for Oslo som hovedstad. Edvard Munch og hans kunst har en helt spesiell posisjon i Oslo. Hans liv som kunstner fortjener en kraftig oppgradering både hjemme og ute. Med det nye museet og den samlede utviklingen av Fjordbyen kan dette oppnås på en god måte. For å utnytte synergipotensialet som ligger i Fjordbyutviklingen og de tilhørende kommunale og statlige anlegg/ institusjoner foreslår derfor Oslo kommune at man starter et samarbeide for å utvikle "The

Munch-trail". Denne kulturvandringen/-løypa kan ha havnepromenaden og kulturaksen beskrevet

ovenfor som utgangspunkt. Anlegg som også kan knyttes til en slik vandring kan for eksempel være Akershus festning og Munchs hjem i Pilestredet og, selvfølgelig, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. Et slik samlet grep kan gi hovedstaden en tydeligere profil, en hovedstad verdig.

Innsatsområde 3: Det offentlige byggeriet

Mål

Tiltak og byggeri utført av det offentlige skal ha forbilledlig arkitektonisk og klimamessig kvalitet.

Strategi

- *Statlig og kommunalt forbildeprogram for ulike typer bygg og anlegg:*

Oslo kommunes ulike foretak skal enkeltvis eller i fellesskap utvikle utvalgte prosjekter, signalbygg og hverdagsarkitektur, som kan tjene som forbilder og til inspirasjon for andre tiltak i privat eller offentlig regi. Forbildeprogrammet kan for eksempel strekke seg over en 10-årsperiode, da planlegging og gjennomføring av større utbyggingstiltak ofte har et langsiktig perspektiv. Forbildeprogrammet bør involvere alle aktører i byggebransjen.

En målbevisst satsing på å utvikle gode forbildeprosjekter vil få en positiv synergieffekt. Prosjektene bør være forskjellige, med bevisst lokalisering som kan stimulere til en ønsket utvikling innen et spesifikt byområde.

Offentlige "akupunkturtiltak" vil kunne gi synergiveinster i form av private investeringer

i nærområdet. Derfor er det også viktig at private interesser og næringsliv deltar i prosessen. Prosjektene må utvikles slik at de hensyntar den delen av byen de er lokalisert i henhold til ”collage-prinsippet”.

Større kommunale byggeprosjekter, som nytt Munch-/Stenersenmuseum og Deichmanske hovedbibliotek bør benyttes som prosjekter som kan løfte kommunen og BA-næringen i en mer klimavennlig retning. Disse prosjektene bør inngå i arbeidet med By- og boligutstillingen, jf. innsatsområde 7. Det er avgjørende at arkitektonisk kvalitet, miljø- og bærekraftshensyn legges inn som avgjørende kriterium ved valg av leverandør. Dette bør gjelde for

”Levende Oslo”-arbeidet, men også for skole- og barnehageutbyggingen.

Oslo kommune ønsker å oppfordre Staten, i rollen som ”hovedstadsbygger”, til å gjennomføre tilsvarende forbildeprogram, og invitere til samarbeid om dette. Samarbeidspotensialet mellom stat og kommune er stort.

Gjenbruk, utvikling og nybygging av nasjonalt viktige anlegg er både et statlig og et kommunalt

anliggende. Også i forhold til nybygg, programmering og gjennomføring er det fruktbart å se det statlige og det kommunale byggeriet i nær sammenheng med hverandre.

Faglig sett bør det kunne foretas en fruktbar ”benchmarking” av praksis. For øvrig vises det til innsatsområde 1. om aktørenes prosesser.

Innsatsområde 4 : Byens landskap, kulturminner og eksisterende bygg

Mål

Styrke byens blågrønne struktur og kretsløp og gjenbruke og videreutvikle eksisterende bygningsmasse og viktige kulturminner i tråd med miljø- og klimariktige prinsipper.

Strategier

- *Klimatilpassede, kretsløpsbaserte planprinsipper for sikring og utvikling av byens landskap og blågrønne struktur:*

Når man bygger i det urbane rom kan det oppnås en betydelig økonomisk og miljømessig gevinst ved å bygge med naturen og landskapet isteden for å bygge i mot den. Ett bygg som skal stå i flere

tiår, vil over tid kunne få stor skade hvis det plasseres på feil sted. For å sikre ivaretagelse, kvalitet og slitesterk utforming og kretsløp i byens landskap og blågrønne struktur, foreslås det å utvikle planprinsipper for ivaretagelse av disse hensyn. Planprinsippene bør avklare hvordan grøntstrukturen bør utvikles for å ivareta fremtidige klimaendringer og samtidig redusere ressursbehovet knyttet til driften av arealene. Som grunnlag for planprinsippene

bør datasett for ulike risikotemaer utvikles.

- *Program for Oslomarkas randsoner: Mulighetsstudier for hvordan Markas grenseområder kan tilrettelegges som fremtidsrettede og holdbare rekreasjonstilbud.*

Både bynære og –fjerne landskapsområder utvikles i økende grad som rekreasjonslandskap for ny bruk. Markaloven og kommunedelplan for Marka trekker opp en grense for Marka med mange forbud mot tiltak innenfor Marka og høy grad av utbygging utenfor. Områdene langs Markas grense bør ikke oppfattes som en enhetlig linje, eller klar grense mellom by og naturlig skog. Det er mer hensiktsmessig å behandle dem som ulike soner med forskjellig grad av opparbeidelse. Eksempelvis har Sognsvann mer parkkarakter enn Lutvann, som ligger mer integrert i skogen. Begrepet ”naturlig park” brukes om større grøntområder utformet etter modell av naturen, som en skog med tilrettelagte turstier. Naturlike parker kan tilrettelegges både i urbane områder og som overgangssoner mellom tettbebyggelse og naturområder. I naturlige parker tilrettelegges det for rekreasjon slik at området tåler høy grad av slitasje.

Denne typen parker kan

derved fungere som viktige buffersoner for naturområder og biotoper som krever mer beskyttelse.

Mange attraksjoner i Markas randsone er gjenstand for stor slitasje. I takt med Oslos byutvikling og fortetting er det behov for flere og kanskje nye typer av rekreasjonstilbud. Det bør derfor foretas en systematisk vurdering av hvilke grensesoner som kan benyttes til ulike rekreative formål, og hvilke soner som i større grad bør skjermes som mer 'uberørte' naturområder. Mulighetsstudier kan avklare hvilke typer av rekreasjon de ulike områdene er best egnet for (for eksempel lekearealer, ballbaner, sykkelbaner, stille områder osv). Hensikten med mulighetsstudiene er dels å supplere det eksisterende rekreasjonstilbudet, dels å sikre et bevisst regime for forvaltning av de viktigste naturforekomstene.

Programmet kan også få betydning som grunnlag for naturmessig parkutførelse og derved bidra til variasjon i opplevelsen av Oslolandskapet. I tillegg vil et slik grep bidra til at sårbare biotoper i Oslomarka kan skjermes og bevares. Programmet må ta hensyn til behovet for vedlikehold av arealer med sterk bruk og slitasje.

- *Retrofit-program for oppgradering av eldre bebyggelse: Forsøksprogram for å teste ulike metoder for omforming, gjenbruk og standardheving av eksisterende murgårds- og etterkrigstidsbebyggelse på en klimanøytral måte.*

Mesteparten av Oslo er allerede bygget, og mye av fremtidens byutvikling vil dreie seg om oppgradering av eksisterende bebyggelse. Et særtrekk for Oslo er byens omfattende verneverdige murbebyggelse. Denne type bygg representerer både store muligheter og utfordringer i forhold til en fremtidsrettet og klimavennlig rehabiliteringsstandard.

Utfordringene er bl.a. knyttet til mangelfullt vedlikehold og at murbebyggelsens fasader forvitrer utvendig dersom veggene etterisoleres innvendig. Likeledes representerer gjenbruk av utrangert næringsbebyggelse fra etterkrigstiden en utfordring, bl.a. ved at bebyggelsens lave etasjehøyder fordrer spesialtilpassede ventilasjonsanlegg. For å redusere riving av eksisterende bebyggelse bør forsøk med gjenbruk av slik bebyggelse gjennomføres. Programmet bør inkludere testforsøk på ulike materialtekniske løsninger, miljøriktig rehabilitering og energiforsyningsløsninger basert på fornybar energi. Programmet bør realiseres i samarbeid med Staten og berørte forskningsmiljøer.

Innsatsområde 5 : Infrastruktur som stedsdannere

Mål

Ved investeringer i teknisk, sosial og grønn infrastruktur skal investeringene i tillegg til å sikre egne sektorbehov, gi merverdi for stedsutvikling og bærekraft i det aktuelle området.

Strategier

- *"Gardegrobyen" - mulighetsstudie for langsiktig byvekst for strekningen Oslo- Gardemoen.* Oslos antatte befolkningsøkning innebærer at det er behov for mer enn 95 000 boliger innen 2030. Oslo har arealreserver i Indre by, og en fortetting her anses som klimavennlig fordi en slik utbyggingsstrategi kan benytte kollektivtilbudet godt. Samtidig har disse arealene begrenset tilgang på grøntarealer og få tomter for sosial infrastruktur. Det er derfor nødvendig å foreta en langsiktig vurdering av hvor Oslos byvekst kan skje. En god del av arealreservene ligger i Grorudalen. Som del av pålagt regionalt plansamarbeid, som følge av Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv., bør det derfor utarbeides mulighetsstudier i forhold til hvordan slik langsiktig utbygging kan skje. Mulighetsstudiene må sikre et robust banenett og må utarbeides i samarbeid med berørte nabo-kommuner og statlige organer.

- *Oslonorm 2: Gatennormaler med prinsipper for "shared space"/sambruk av gategrunn innenfor ring 2:*

Utbygging av transportnettet i eksisterende byområder er krevende pga. arealknapphet. Det er behov for å videreutvikle gatenes utforming for i høyere grad å ivareta bylivet. I de mest

sentrale byområdene vil den klassiske planleggingsmodellen med separering av ulike transportformål og -grupper ikke fungere. Menneskenes opphold i grøntstrukturen og på de urbane arenaene får stadig større betydning. Byens møteplassfunksjon blir noen steder viktigere enn fremkommeligheten for både biler og kollektivtrafikk.

Mange arealer, særlig i Indre by, må utvikles ut fra en sambruksstrategi. Erfaring med "shared space" viser at slik sambruk er forsvarlig, forutsatt at farten på motorisert ferdsel holdes lav. Prinsipper for "shared space"/ sambruksarealer bør utvikles også for Oslo. Også krav knyttet til universell utforming og kvalitet på bygulvet må innarbeides. Prosjektet bør gjennomføres i samarbeid med Statens Vegvesen.

- *Oslonorm 5: Kunst i det offentlige rom:*

Økt integrering av kunst i byens offentlige rom er en del av arkitekturpolitikken. Ved private utbyggingsprosjekter og ved utbygging av infrastruktur bør det tidlig i prosjektet settes av midler og legges en strategi for hvordan kunst vil bli integrert i utformingen og prosjekteringsprosessen. Kunst kan gi merverdi og identitet til hverdagsarkitektur som T-banestasjoner og holdeplasser. Et godt eksempel på dette er Nydalen og Storo T-banestasjoner. Kunst integrert i hverdagsarkitekturen der folk ferdes kan være med på å heve den totale opplevelsen av et sted eller en sekvens i hverdagen som for eksempel i prosjektet "Groruddalen i det offentlige rom" med planlagt åpning høsten 2009, og kunstprosjekt "Common lands" i Bjørvika med oppstart mai 2009. Kunst kan etableres som en merverdi for fellesskapet. Kunsten bør spille flere roller; den kan være med på å gi et sted en helt egen identitet, og den kan formidle vakre uttrykk, overraskende innslag og provoserende utsagn. Det nylig utgitte temaheftet for kunst for Bjørvika viser hvordan dette temaet kan håndteres på områdenivå.

Innsatsområde 6: Lokalkvalitet, byområdenes behov

Mål

Utvikle gode byområder hvor det gjennom mobilisering sikres at egenarten opprettholdes og at det tilrettelegges for fremtidsrettet lokalt og byovergripende byggeri samt sosial, teknisk og grønn infrastruktur.

Strategier

- *Program for utarbeidelse av områdeplaner:*

Oslo kommune bør lage områdeplaner basert på grundig programmering av byområder med særlig utbyggingspress eller behov. I den sammenheng bør mobiliseringsprosesser som charretter eller andre former for medvirkning prøves ut. Intensjonen bør være å sikre arealer og strukturer som ivaretar fellesskapets behov både lokale og byovergripende behov og på kort og lang sikt.

- *"Wild Cards" - program for innovativ design av byrom:*

Oslo kommune bør gjennomføre et program for byrom hvor nye funksjoner og arkitektoniske grep kan utforskes. På lik linje som for "Norske turistveger" bør Oslo kommune åpne for å planlegge byområdene ved å involvere mindre etablerte men innovative arkitekter/landskapsarkitekter, såkalte "Wild Cards", som kan tilføre prosjektene oppdatert miljø- og klimakunnskap så vel som nyskapende arkitektoniske formgrep. I kommunedelplanen for torg og møteplasser foreslås det at ett byrom i hver bydel planlegges og opparbeides over en periode på fem år. For å sikre en mer varig effekt bør en utvidet prosjektperiode vurderes slik at det til sammen kan opparbeides enda flere byrom.

Programmet vil kunne bidra til at mer uetablerte fagfolk inkluderes og gis en mer aktiv

rolle i utviklingen av hovedstaden. I programmet bør det legges til rette for at både byrommenes arkitektoniske kvalitet, og prosessene med å utvikle dem, evalueres underveis.

Innsatsområde 7: Boligutvikling

Mål

Klimavennlig gjenbruk til, utbedring og nybygging av boliger med tilhørende næring og service skal sikres med gode utearealer og boligkvalitetet.

Strategier

• By- og boligutstilling:

By- og boligutstilling planlegges i samarbeid med NAL Ecobox, Husbanken, Enova, Drammen kommune og Oslo kommune. Konkrete prosjekter for klimavennlig byggeri kan testes gjennom strategier, utvikling av virkemidler og arbeidsprosesser. Gjennom realisering av pilotprosjekter i forbindelse med kollektivknutepunkter langs aksene mellom Oslo og Drammen og fra Bjørvika via Ensjø og opp Grorudalen, skal utstillingen være en motor for framvekst av klimavennlig byutvikling. Utstillingen skal profilere deltakerne nasjonalt og internasjonalt på samme måte som ved Norwegian Wood-utstillingen i Stavanger. Prosjektene som inngår i utstillingen må være ambisiøse og framtidsrettede, ligge godt i forkant av dagens praksis og samtidig teste ut framtidens praksis. Utstillingen skal utvikle og formidle kompetanse i byggenæringen og i kommunene. Publikum skal bli oppmerksomme på muligheter for å kunne bygge og kjøpe klimavennlige boliger. Utstillingen har derfor en foreslått tidsramme på ti år. Utstillingen kan ha en geografisk spredning av utstillingsobjekter utover det som er angitt ovenfor dersom prosjektene er gode nok. Det er ønskelig å skape rikelig rom for utviklings-, plan- og byggeprosesser tilpasset ulike situasjoner, eierforhold og med ulike konstellasjoner av utbyggeransvar.

• Oslo-norm 3: Klimavennlig byggeri:

Som Norges største by bør Oslo gå foran som et forbilde ved å gjøre byens eksisterende og fremtidige bygg mer klimavennlige. Ved å etablere framtidsrettede tekniske prinsipper og normer for oppgradering av eksisterende og oppfølging av ny bebyggelse, kan klimagassutslipp reduseres betraktelig. Det må utredes hvilke virkemidler Plan- og bygningssetaten samt de andre etatene i kommunen har for å påvirke boligutbyggere til å bygge bedre og mer energieffektive boliger enn minimumskravene i teknisk forskrift legger til grunn.

Det må utredes hvilke muligheter som er tilgjengelige i den nye plan- og bygningsloven og hvilke kommunen ønsker å bruke. Det må også testes ut metoder for livsløpsberegning av klimagassutslipp for byggeprosjekter (miljøregnskap).

Det er foreløpig et relativt umodent fagområde, spesielt dersom utslipp fra produksjon av materialer og transport i driftfasen tas med. Fordi det i dag er knyttet stor usikkerhet til slike livsløpsanalyser, er det viktig å øke kunnskapsnivået og kompetansen i bransjen.

• Oslo-norm 4: Bokkvalitet; utearealer, solforhold og planløsning:

Det er viktig å ha trygge utearealer for både barn, eldre og mennesker med særlige behov. Fellesarealer i det enkelte prosjekt kan forebygge at hustander med barn velger å flytte ut av den tette byen. Det er også nødvendig å sikre gode utearealer for resten av befolkningen i byen. Barn, ungdom, voksne og eldre har alle behov for gode utearealer tilpasset deres bruk. Etatens prosjekt

”Bokkvalitet” for å sikre bymessige uteareal og romlighetsnormer må derfor prioriteres ved større boligprosjekter.

Etatens gjeldene rutine for planløsninger etter §74.1 bør vurderes supplert med en overordnet planløsningsnorm for boliger i Indre by og fortettingsområder. Kvaliteter det bør legges vekt på er prinsipper for romorganisering, romløsninger m/møbleringsalternativer og lysforhold.

Bydelsdirektørens vurdering:

Bydelsdirektøren har få kommentarer til forslaget til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo. Bydelsdirektøren ser at planen i stor grad fokuserer på hvordan byens eksisterende og fremtidige bygg kan gjøres mer miljøvennlige, og mener at dette er svært positivt.

Forslaget holder også høy fokus på universell utforming, og bydelsdirektøren er her enig i forslaget om at byrådets strategi for universell utforming bør nedfelles i operative normsett som skal være førende på området.

Bydelsdirektøren ser at det foreslås å etablere et program for utarbeidelse av områdeplaner for byområder med særlig utbyggingspress eller behov. Dette kan være viktig for å sikre arealer og strukturer som ivaretar fellesskapets behov, både lokale og byovergripende behov og på kort og lang sikt. Bydelsdirektøren mener at "bokkvalitet" må prioriteres ved større boligprosjekter, og støtter forslaget om at det etableres en overordnet planløsningsnorm for boliger i Indre by og fortetningsområder, hvor fokus legges på prinsipper for romorganisering, romløsninger m/møbleringsalternativer og lysforhold.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget gir sin tilslutning til forslaget til arkitekturpolitikk for Oslo.
2. Bydelsutvalget er svært fornøyd med at bærekraftbegrepet spiller en viktig rolle i dette dokumentet. Særlig viktig blir det foreslåtte Forbildeprogrammet, hvor tiltak og byggeri utført av det offentlige skal ha forbilledlig arkitektonisk og klimamessig kvalitet. Bydelsutvalget er her enig i at Oslo kommune skal oppfordre Staten, i rollen som "hovedstadsbygger", til å gjennomføre tilsvarende forbildeprogram, og invitere til samarbeid om dette.
At miljø- og bærekrafthensyn skal vektes inn som avgjørende kriterium ved valg av leverandør er svært positivt.

Også det foreslåtte Forsøksprogrammet for å teste ulike metoder for omforming, gjenbruk og standardheving av eksisterende murgårds- og etterkrigstidsbebyggelse på en klimanøytral måte er svært spennende, og vil kunne få stor betydning for etablering av en fremtidsrettet og klimavennlig rehabiliteringsstandard.

3. Bydelsutvalget er helt enig i at Oslo bør gå foran som et forbilde ved å gjøre både byens eksisterende og fremtidige bygg mer klimavennlige. Det må snarest utredes hvilke virkemidler kommunen har for å påvirke boligutbyggere til å bygge bedre og mer energieffektive boliger enn minimumskravene i teknisk forskrift legger til grunn.
4. Bydelsutvalget mener det er positivt at forslaget holder høy fokus på universell utforming. Bydelsutvalget er her enig i at byrådets strategi for universell utforming bør nedfelles i operative normsett som skal være førende på området.
5. Bydelsutvalget støtter forslaget om å etablere et program for utarbeidelse av områdeplaner for byområder med særlig utbyggingspress eller behov. Intensjonen med slike områdeplaner må være å sikre arealer og strukturer som ivaretar fellesskapets behov, både lokale og byovergripende behov og på kort og lang sikt.
6. Bydelsutvalget støtter synet på at "bokkvalitet" må prioriteres ved større boligprosjekter. Bydelsutvalget støtter at det etableres en overordnet planløsningsnorm for boliger i Indre by og fortetningsområder. Kvaliteter det bør legges vekt på er prinsipper for romorganisering, romløsninger m/møbleringsalternativer og lysforhold.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Høringsforslag: Oslos bærekraft og vekst. Overordnet arkitekturpolitikk for byen og hovedstaden

Sak 48/09 Gate - og veinormaler for Oslo -begrenset høring

Arkivsak: 200901942

Arkivkode: 612

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	48/09
Bydelsutvalget	27.10.09	184/09

GATE - OG VEINORMALER FOR OSLO -BEGRENSET HØRING

Tidligere aktuelle vedtak:

BUsak 114/09 Forslag om utplassering av bysykler i Sentrum/bydel - høring

Vedtak:

- 1. Bydelsutvalget viser til vedlagte vedtak av 31.03.2009, BUsak 43/09.*
- 2. Bydelsutvalget mener det er viktig med etablering av flere bysykkelpunkter, men at det bør skje med et helhetlig fokus. Ordinære sykkelstativ må ikke fjernes og erstattes med bysykkelstativ for å oppnå dette målet. Eksisterende sykkelstativ for privatsykler må beholdes og utvides på linje med etablering av bysykkelordningen. Bydelsutvalget mener det er viktig å etablere kombiløsninger med både ordinære sykkelstativ og bysykkelstativ på samme sted.*
- 3. Bydelsutvalget mener at en i større grad i sentrale sentrumsområder bør vurdere å etablere sykkelparkering under tak, i egne sykkelparkeringshus, eller også i forbindelse med de private bilparkeringshusene i sentrum. Dette kan være den løsningen som best sørger for en trygg og sikker sykkelparkering og som samtidig best ivaretar det estetiske uttrykk. Dagens avtale om reklame i forbindelse med stativene må da ivaretas på annen måte. Bydelsutvalget mener at en i forbindelse med den store utvidelsen av bysykkelordningen må vurdere en slik løsning.*
- 4. Videre mener bydelsutvalget at det må vurderes å fjerne noen gateparkeringsplasser for bil og erstatte disse med bysykkelstativ og ordinære bysykkelstativ, noe som også foreslås av Syklistenes landsforbund. Det er generelt viktig at fortauene i sentrum ikke gjøres mindre fremkommelige, og en slik konvertering kan være en god løsning for å sikre dette.*
- 5. Bydelsutvalget ber primært om at ovennevnte alternative løsninger for opparbeidelse av bysykkelstativer/sykkelstativer i sentrum vurderes. Sekundært anbefaler bydelsutvalget en opparbeidelse av bysykkelstativer i sentrum i tråd med vedlagte merknadsskjema.*

BUsak 43/09 Sykkeltraseer, utplassering av ordinære sykkelstativ og bysykkelstativ i Bydel St. Hanshaugen.

Vedtak:

- ” 1. Bydelsutvalget har tidligere i flere saker uttalt at god fremkommelighet og sikre sykkeltraseer må til for å få til den ønskede økningen i sykkelbruk i byen.*

Bydelsutvalget mener derfor at det skal prøves ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring. Dette kan for eksempel gjøres i Sofies gate.

2. *Bydel St. Hanshaugen ønsker å prioritere nye gang- og sykkelveier framfor parkeringsplasser.*
3. *Bydel St. Hanshaugen er en sentrumsbydel med stor gjennomfart av syklistene. Bydelsutvalget mener det er viktig at sykkelveiene fra sentrum og gjennom bydelen utbedres og sees mer i sammenheng med lengre sykkelruter for å sikre en effektiv avvikling av sykkeltrafikken. Framkommeligheten for sykkel mellom St. Hanshaugen og nabobydelene i øst og vest trenger en kraftig forbedring. Bydelen ønsker derfor å prioritere oppretting av sykkelveier i kombinasjon med oppmerking av sykkelfelt, for å sikre effektive sykkelruter også mot disse bydelene.*
4. *Bydelsutvalget mener det er viktig å legge til rette for både flere ordinære sykkelparkeringsplasser og bysykkelplasser, og oppfordrer til valg av kombiløsninger med begge sykkeltyper på samme plass. Bydelsutvalget ber administrasjonen om å gå igjennom bydelens arealer for å finne mulige plasser for sykkelparkering og bysykkelstativ.*
5. *Bydelsutvalget støtter Samferdselsetatens oppfordring til publikum om å melde inn behov for sykkelparkeringsplasser på Samferdselsetatens nettsider. Bydelsutvalget oppfordrer i tillegg også Syklistenes landsforening til å komme med samme innspill.*
6. *Estetisk oppgradering og utvikling av byens torg og møteplasser vil stå sentralt i årene som kommer. Bydelsutvalget mener at mange av plassene i bydelen og byen dessverre har fått et noe brokete innhold, fylt opp av elementer tilsynelatende uten planmessighet. Bydelsutvalget mener derfor at det er viktig at sykkelparkeringsplasser anlegges planmessig og på en måte som ivaretar også det estetiske uttrykk. Videre er det viktig å legge til rette for sykkelparkering som ikke hindrer siktlinjer eller fri tilgjengelighet. Bydelsutvalget har tidligere uttalt i sak om sykkelparkering i Sentrum, at en i større grad i sentrale sentrumsområder bør vurdere å etablere sykkelparkering under tak eller sykkelparkeringshus, da dette kan være den løsningen som best sørger for en trygg og sikker sykkelparkering og som samtidig best ivaretar det estetiske uttrykk.*

BU sak 225/08 Budsjett for 2009

Verbalvedtak ,pkt 5 (trafikksikkerhet og miljø) : ”Bydelsutvalget er opptatt av fortsatt satsing på trafikksikkerhet og bedring av nærmiljø gjennom fullføring av sykkelveinett, redusert tomgangkjøring av biler og fjerning av biler fra gateplan”.

Bakgrunn for saken

Ved planlegging og bygging av kommunale veier i Oslo skal Statens vegvesens håndbøker 017 og 018 og andre normaler som er spesielt tilpasset for Oslo, legges til grunn. Normalene er utarbeidet med hjemmel i Samferdselsdepartementets forskrifter etter Veilovens § 13. Forskriftene gir generelle rammer for utforming og standard. Innenfor rammen av forskriftene er Vegdirektoratet gitt ansvar for å fastsette utfyllende bestemmelser - veinormaler. Myndighet til å fravike veinormalene innenfor forskriftenes rammer for kommunens veier er lagt til direktøren for Samferdselsetaten ved delegasjonsvedtak av Veilovens § 13 fra Byrådet av 27.06.1997 sak 1425, jf Bystyrets vedtak av 6.05.1997 sak 220.

Samferdselsetaten har nå i oppdrag fra Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel utarbeidet et utkast til gate- og veinormal som skal gjelde for det kommunale veinettet i Oslo.

Saksfremstilling/faktaopplysninger

Forslaget til de nye normalene for gate- og veiutforming for Oslo sendes ut på en begrenset høring.

Forslaget er utarbeidet i nært samarbeid med Plan- og bygningsetaten (følger i sin helhet som vedlegg). I forhold til bystyrets vedtak har Samferdselsetaten funnet det formålstjenlig at Oslo kommune utarbeider sine egne normaler for gate- og veiutforming.

Målsettingene og prinsippene i Statens vegvesen Håndbok 017 (H- 017) er imidlertid fulgt opp i forslaget, men det ønskes i tillegg å fokusere sterkere på noen områder som har betydning for Oslo i planfasen, og som ikke er medtatt i den nye utgaven av håndbok 017.

Grunnlaget for bygging av nye eller utbedring av eksisterende gater og veier er en reguleringsplan. Innenfor veireguleringen skal det i tillegg til kjørebane og fortau også være plass til blant annet belysning, trafikkskilt og snøopplag. De nye normalene for Oslo vil derfor angi en reguleringsbredde i tillegg til veibredden i hver av de dimensjonerende veiklassene. Reguleringsbredden for gater i den tette byen og i knutepunkter følger i prinsippet bakkant fortau.

Normalene inneholder også retningslinjer på hva som tillates av byggegrenser inn mot veien dersom Veiloven skal fravikes. Ved at byggegrensene bestemmes i en reguleringsplan, vil de angitte grensene i normalene være retningsgivende i dette planarbeidet.

Den tidligere utgaven av H-017 fra 1993 ga en anbefaling om langtidslagring av snø langs veiene, og som ikke er tatt med i ny H- 017 fra 2008. I og med at Oslo ikke har mulighet til å få kjørt bort snøen på alle veiene, mener Samferdselsetaten at det er viktig å ta med i kommunens normaler de anbefalinger til snøopplag som ble gitt i den tidligere utgaven av H-017.

Bydelsdirektørens vurdering

Bydelsdirektøren har i denne saken, på grunn av dokumentets omfang og innhold, ikke funnet å kunne lage et fyllestgjørende utdrag av høringsdokumentet i denne saken. Høringsdokumentet vedlegges derfor i sin helhet.

Bydelsdirektøren mener i denne saken at fagetatens kompetanse og forslag må vektlegges sterkt.

Som det går frem av ovennevnte saksfremstilling så mener Samferdselsetaten at Oslo kommune bør ha sine egne normaler for gate- og veiutforming, men som er basert på målsettinger og prinsippene i aktuelle lovverk og forskrifter på området.

Samferdselsetaten mener at Oslos veinormal bør fokusere på reguleringsplanfasen. Dette for å sikre at det avsettes areal utover til kjørebane og fortau, blant annet til belysning, trafikkskilt og snøopplag. Bydelsdirektøren støtter forslaget fra Samferdselsetaten om at det i de nye normalene for Oslo angis en reguleringsbredde i tillegg til veibredden i hver av de dimensjonerende veiklassene.

Bydelsdirektøren støtter også forslaget om at byggegrensene bestemmes i en reguleringsplan, noe som vil føre til at de angitte grensene i normalene vil være retningsgivende i dette planarbeidet.

Bydelsdirektøren mener også at Samferdselsetatens anbefaling om langtidslagring av snø langs veiene, (som ikke er tatt med i ny H- 017 fra 2008) er viktig, i og med at Oslo ikke har mulighet til å få kjørt bort snøen på alle veiene i byen.

Bydelsdirektøren mener at bydelsutvalget i denne saken bør kunne minne om sine tidligere vedtak om at det må vurderes å fjerne noen gateparkeringsplasser for bil og erstatte disse med bysykkelstativ og ordinære bysykkelstativ. Dette fordi det generelt er viktig at fortauene i sentrum ikke gjøres mindre fremkommelige, og en slik konvertering kan være en god løsning for å sikre dette. Bydelsutvalget har tidligere i flere saker uttalt at god fremkommelighet og sikre sykkeltraseer må til for å få til den ønskede økningen i sykkelbruk i byen.

Bydelsutvalget har også uttalt at det bør prøves ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring, og at det ønsker å prioritere nye gang- og sykkelveier framfor parkeringsplasser.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget støtter forslaget fra Samferdselsetaten om at det i de nye normalene for Oslo angis en reguleringsbredde i tillegg til veibredden i hver av de dimensjonerende veiklassene. Dette for å sikre at det avsettes areal utover til kjørebane og fortau, til blant annet belysning, trafikkskilt og snøopplag.
2. Bydelsutvalget støtter forslaget om at byggegrensene bestemmes i en reguleringsplan, noe som vil føre til at de angitte grensene i normalene vil være retningsgivende i dette planarbeidet.
3. Bydelsutvalget mener at Samferdselsetatens anbefaling om langtidslagring av snø langs veiene er viktig, i og med at Oslo ikke har mulighet til å få kjørt bort snøen på alle veiene i byen.
4. Bydelsutvalget minner om sine tidligere vedtak inneværende år (vedlagt). Bydelsutvalget mener det må vurderes å fjerne noen gateparkeringsplasser for bil og erstatte disse med bysykkelstativ og ordinære bysykkelstativ. Dette fordi det generelt er viktig at fortauene i sentrum ikke gjøres mindre fremkommelige, og en slik konvertering kan være en god løsning for å sikre dette.

Videre ønsker bydelsutvalget å prioritere nye gang- og sykkelveier på bekostning av parkeringsplasser. Bydelsutvalget mener at god fremkommelighet og sikre sykkeltraseer må til for å få til den ønskede økningen i sykkelbruk i byen.

Bydelsutvalget mener også at det bør prøves ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring.

Tone Frønes
bydelsdirektør

1. Trykte vedlegg:
Gate- og veiutforming for Oslo, Normaler - Høringsutkast

Sak 49/09 Status for rehabilitering av Stensparken og Idioten

Arkivsak: 200502493

Arkivkode: 561

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Råd for funksjonshemmede	19.10.09	33/09
Ungdomsrådet	20.10.09	37/09
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	49/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	60/09
Bydelsutvalget	27.10.09	186/09

STATUS FOR REHABILITERING AV STENSPARKEN OG IDIOTEN

Tidligere vedtak i saken:

BUsak 207/08 Idioten, tilrettelegging for fysisk aktivitet

BUsak 96/08 Status for drift av parkene i Bydel St. Hanshaugen

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Rehabilitering av Stensparken

Bydelen har alle år etter overtagelsen av parkforvaltningen i 2004 søkt om investeringsmidler til både rehabilitering og nyanlegg i parkene, men har ikke fått bevilget noen midler.

Bydelen søkte derfor i januar 2009 om midler til rehabilitering av Stensparken gjennom Statens tiltakspakke og budsjett til vedlikehold og investeringer for 2009.

Bystyret fordelte i møte 04.03.2009 midlene til kommunale tiltak og virksomheter. Bydelen ble tildelt 1.4 mill. kroner av tiltakspakken til rehabilitering av Stensparken.

Bydelen startet umiddelbart arbeidet med prioritering av arbeidene. Drifter av bydelens parker, Park og Idrett Oslo KF, ble bedt om bistand til faglige prioriteringer og innhenting av priser/anbud. Bydelen hadde i vår flere møter og befaringer med Park og Idrett Oslo KF, for å vurdere det totale behovet for vedlikehold i parken, og hva som bør prioriteres innenfor de tildelte midlene. Det første prisoverslaget på oppgraderingene var på kr 3.848 300,- . Det var særlig setting av kantstein som ble kostbart, og kantstein kunne derfor ikke prioriteres tatt inn i rehabiliteringsarbeidet. Det ble også forøvrig foretatt en prioritering av arbeidene slik at kostnadene skulle samsvare med tildelingen på 1.4 mill. kroner.

Bydelen mottok de endelige tilbud på rehabiliteringsarbeider i Stensparken først 15.09 og 23.09.

Prioriteringene er gjort i henhold til tidligere søknader om investeringstilskudd og den innsendte søknaden om midler fra tiltakspakken.

Følgende arbeider vil bli utført for de tildelte midlene:

- Nytt asfaltdekke på alle gangveiene i parken, samt asfaltdekke på grusvei/snarvei mellom Pilestredet og Fagerborg kirke
- Oppussing av paviljong
- Rehabilitering av vannspeil og reetablering av skiferkant rundt vannspeil
- Rehabilitering av fontene og reetablering av skiferkant rundt

- Vegetasjonsrydding- fjerning/flytting av buskfelt ved fontene, plenlegging
- Reparasjon av/pussing av mur mot naboeiendommer ved trapp ned mot Stensgaten
- Reparasjon av trapp ned mot Stensgaten
- Reparasjon av mur og nytt gjerde mot naboeiendom i Stengaten 4
- Nye HC-ramper på gangvei nord i parken
- (ønsket rehabilitering av området ved inngang til parken fra Stensgata, kostnadsberegnet til kr. 223.846,- måtte dessverre utgå).

Asfaltarbeidene har totalt en kostnad på kr. 912.775,- eks. mva. og de øvrige rehabiliteringsarbeidene i parken utgjør kr. 557.495 eks. mva. Samlet kostnad for alle rehabiliteringsarbeidene i Stensparken utgjør kr. 1.470.270,- eks. mva. Kr. 70.000 vil derfor bli belastet bydelens ordinære ramme til parkdrift.

Arbeidene vil igangsettes umiddelbart, i tråd med tilbudet, i uke 40/41 og dersom alt går etter planen vil alle arbeider være ferdigstilt ved utgangen av november. Arbeidene og all fakturering av disse skal være utført i løpet av 2009.

Idioten

Bydelsutvalget vedtok i sak 207/08 å oppgradere grusbelegget /sluk på Idioten, belysning og nytt gjerde. Kostnaden for arbeidene ble i saken samlet anslått til ca kr. 210.000 eks. moms, og som ble vedtatt saldert mot bydelens mindreforbruk i 2008. Bydelen hadde tidlig vinteren 2009 møte og befaring med Park og Idrett Oslo KF på Idioten. Bydelens drifter ble bedt om bistand til faglige prioriteringer og til innhenting avendelige priser/anbud. Bydelen aksepterte tilbud på grusbelegg/sluk på banen til kr.35.000,- og nytt gjerde til kr. 15.000,- allerede i november 2008. Endelig pristilbud på montering av lys på Idioten ble imidlertid først mottatt 27.5.2009. Kostnaden for dette utgjør kr. 217.270,- ekskl. moms samt kostnader ved søknad om byggetillatelse/ byggemeldinger.

Oppgradering av grusbanen og plassering av nytt gjerde på plassen vil skje i forbindelse etter nødvendige gravearbeider ved arbeidet med belysningen. På grunn av lavt overdekke med jord over garasjetaket vil de 2 lysmastene få et betongfundament på 1.6m i radius og 1 meters høyde og vil bli delvis gravet ned, men vil bli synlige over bakken. Belysningen vil bli plassert og vinklet slik at den utgjør minst mulig sjenanse for naboene, dvs. slik at lampene i størst mulig grad belyser banen og området vest for denne. I forhold til medvirkning i prosessen var blant annet Velforeningen invitert til befaring av området sammen med bydelens drifter. Samlet kostnad for oppgradering av grusbelegget /sluk på Idioten, belysning og nytt gjerde blir kr. 267.270,- ekskl. moms .

Bydelen fikk før sommeren forståelsen av at byggemelding var sendt, noe som har vist seg å ikke være tilfelle. Bydelen har tidligere fått oppgitt at søknad om byggemelding kan ta fra 5-12 uker ved ordinær behandling. Dersom det kommer naboklager vil søknaden ytterligere ta tid. Bydelen har flere ganger purret opp status i saken, senest i brev datert 28.9. Av brevet går det frem at bydelen ikke er fornøyd med fremdriften i saken, og at saken nå må få høyeste prioritet. Bydelen vil nå følge opp saken gjennom tett kontakt med drifter.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Status for rehabilitering av Stensparken og diverse arbeider på Idioten tas til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

REFERATSAKER

**Periode: 23. september 2009 - 21. oktober
2009**

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
28/09	200901502-3	Bislettgata - Reetablering av offentlig vei Gnr/Bnr 217/30